

Warszawa, dnia 16 grudnia 2014 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

SM. 2113 245. 2014 / 4

S E K R E T A R I A T
Biura Prac Senackich

wpłynęło dn. 22. 12. 14 zał.

nr. 8060 podpis.

Pan

Bogdan Borusewicz**Marszałek Senatu****Rzeczypospolitej Polskiej**

Odpowiadając na oświadczenie senatora M.Klimy (pismo nr BPS/043-65-2800/14 z dnia 25 listopada br.) oraz z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów uprzejmie informuję, iż:

Dostrzegając zagrożenia związane z rozbudową rosyjskiego arsenału wojskowego, w szczególności w połączeniu z agresywną polityką zagraniczną obecnych władz Federacji Rosyjskiej, uwidocznioną poprzez rozwój sytuacji na wschodzie Ukrainy, polski rząd podejmuje zdecydowane działania na różnych forach w celu zapobiegnięcia dostawom uzbrojenia i sprzętu wojskowego oraz towarów podwójnego zastosowania do Federacji Rosyjskiej, a także ograniczenia lub nawet wstrzymania współpracy wojskowej z Federacją Rosyjską przez zaprzyjaźnione państwa. Tematyka podnoszona jest zarówno na forach wielostronnych (NATO, UE, V4, Trójkąt Weimarski, G7+), jak i w trakcie spotkań dwustronnych z przedstawicielami różnorodnych środowisk (szczebel rządowy, parlamentarzyści, środowiska opiniotwórcze).

Od marca br. na forum Rady Europejskiej i Rady UE prowadzone były rozmowy, wspierane zwłaszcza przez władze RP, w sprawie wprowadzenia embarga na obrót uzbrojeniem z Rosją. W dyskusji pojawiała się także kwestia Mistrali. Doprowadziły one do przyjęcia w dniu 31 lipca br. przez Radę UE decyzji nr 2014/512/WPZiB i Rozporządzenia nr 833/2014 wprowadzających embargo na obrót z Rosją uzbrojeniem i sprzętem wojskowym, a także na wywóz towarów i technologii podwójnego zastosowania z przeznaczeniem do celów militarnych lub do odbiorców wojskowych. Jednocześnie, ze względu na stanowisko niektórych państw członkowskich UE, w przedmiotowej decyzji Rady UE zapisano, że ww. zakazy pozostają bez uszczerbku dla wykonania umów lub porozumień zawartych przed dn. 1 sierpnia 2014 r. W dniu 12 września br. zakres sankcji rozszerzono wprowadzając całkowity zakaz eksportu towarów podwójnego zastosowania do wybranych rosyjskich przedsiębiorstw zbrojeniowych.

Należy zwrócić uwagę, iż w Unii Europejskiej nie istnieje jednolite prawo regulujące zasady kontroli eksportu uzbrojenia i sprzętu wojskowego. Państwa członkowskie UE kwestie udzielania zezwoleń lub odmów rozstrzygają na mocy własnych aktów prawnych, które uwzględniają kryteria oceny przyjęte we Wspólnym Stanowisku Rady (UE) 2008/944/WPZiB określającym wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego. W przypadkach wymagających ustanowienia sankcji przeciw konkretnemu państwu dokonuje się tego przez przyjęcie odpowiednich rozporządzeń Rady, obowiązujących bezpośrednio w państwach członkowskich UE oraz decyzji Rady, które są dla władz państw członkowskich wiążące. W innych przypadkach sankcje ustanawiane mogą być w trybie konkluzji Rady UE, które są deklaracją polityczną premierów lub ministrów spraw zagranicznych.

Niezależnie od zakresu obowiązujących sankcji, sprzedaż uzbrojenia i sprzętu wojskowego do Federacji Rosyjskiej z terytorium UE stoi w sprzeczności z kryterium 4, a w pewnym stopniu także kryteriami 5 i 6 ww. Wspólnego Stanowiska. Na ich podstawie państwa członkowskie UE powinny odmówić wydania licencji eksportowej, jeżeli istnieje wyraźne ryzyko, że odbiorca będzie używał technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego „w celach agresji przeciwko innemu państwu lub do wysuwania przy pomocy siły roszczeń terytorialnych”. Dokument zobowiązuje też państwa członkowskie do uwzględnienia „potencjalnego wpływu przeznaczonych do wywozu technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego na interesy związane z obroną i bezpieczeństwem własnym oraz innych państw członkowskich oraz państw zaprzyjaźnionych i sprzymierzonych”, „ryzyko ich wykorzystania przeciwko siłom zbrojnym państw członkowskich oraz państw zaprzyjaźnionych i sprzymierzonych”, „zachowanie państwa kupującego w zakresie przestrzegania przez nie międzynarodowych zobowiązań, w szczególności dotyczących niestosowania siły oraz jego zaangażowania w dziedzinie nierozprzestrzeniania broni i w innych obszarach kontroli zbrojeń i rozbrojenia”. Od czasu rozpoczęcia konfliktu na Ukrainie kwestia implementacji ww. Wspólnego Stanowiska w odniesieniu do Rosji jest omawiana na forum grupy roboczej Rady UE w sprawie Eksportu Broni Konwencjonalnej (COARM). Polska zabiega o wymianę informacji w sprawie eksportu uzbrojenia i sprzętu wojskowego do Federacji Rosyjskiej na każdym spotkaniu ww. Grupy. Problematyka ta jest również regularnie poruszana w trakcie spotkań na różnych szczeblach UE poświęconych przeglądowi wprowadzonych sankcji i negocjacom na temat ewentualnego rozszerzenia sankcji.

NATO nie posiada własnego mechanizmu kontroli eksportu uzbrojenia; zagraniczne kontakty przemysłów zbrojeniowych poszczególnych członków są nawiązywane autonomicznie i nie podlegają możliwości zawetowania. W 2012 r. z inicjatywy siedmiu państw NATO, w tym Polski, został powołany do życia mechanizm monitorowania konsekwencji pozyskiwania uzbrojenia przez państwa spoza NATO. Proces obejmuje sporządzanie corocznej oceny nt. wydatków zbrojeniowych i zakupów uzbrojenia przez kluczowe kraje będące w kręgu zainteresowania NATO, której wyniki są następnie poddawane dyskusji na forum Rady Północnoatlantyckiej.

Podczas szczytu NATO w Newport kwestia sprzedaży uzbrojenia Federacji Rosyjskiej była poruszana, głównie w kontekście decyzji Francji o wstrzymaniu dostawy okrętów Mistral (decyzja została podjęta tuż przed rozpoczęciem szczytu).

Z prezentacji na temat,
z up. Ministra Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Henryka Mościcka-Dendys

Do wiadomości:

Sekretariat Prezesa Rady Ministrów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów